

VU Research Portal

Small firm growth in a Least Developed Country

Chabala, M.

2018

document version

Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in VU Research Portal](#)

citation for published version (APA)

Chabala, M. (2018). *Small firm growth in a Least Developed Country: How small firm owners affect the growth of their firms in Zambia*. [PhD-Thesis - Research and graduation internal, Vrije Universiteit Amsterdam].

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

E-mail address:

vuresearchportal.ub@vu.nl

Nederlandse samenvatting

Het belang van kleine bedrijven voor economische groei van zowel ontwikkelde landen als ontwikkelingslanden is algemeen erkend in onderzoek naar ondernemerschap. Kleine bedrijven worden vaak geprezen als aanjagers van economische groei vanwege hun bijdrage aan het scheppen van banen en welvaart. Dit heeft ertoe geleid dat de meeste ontwikkelingslanden ondernemerschap en kleine bedrijven zien als een belangrijk instrument voor armoedebestrijding. Het is echter ook bekend dat niet alle vormen van ondernemerschap leiden tot de gewenste economische ontwikkeling. Ondernemerschap kan leiden tot het scheppen van banen en welvaart wanneer kleine bedrijven overleven en groeien. Niet alle kleine bedrijven overleven en groeien echter en degenen die dat wel doen, bereiken verschillende niveaus van groei. Het zijn met name de groeiende kleine bedrijven die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan economische ontwikkeling. Ondernemers die leiding geven aan groeiende bedrijven worden in hoge mate als succesvol beschouwd, omdat bedrijfsgroei wordt geassocieerd met goede prestaties. Het belang van bedrijfsgroei heeft geleid tot interesse van onderzoekers voor het begrijpen van de beïnvloeding van bedrijfsgroei. Verschillende interne en externe factoren blijken bedrijfsgroei te beïnvloeden, factoren die verband houden met de ondernemer, het bedrijf en de externe omgeving. Deze factoren zijn afzonderlijk en in combinatie onderzocht om te bepalen hoe ze de bedrijfsgroei beïnvloeden. De algemene conclusie die kan worden getrokken uit het onderzoek is dat een verscheidenheid aan factoren op individueel niveau, op bedrijfsniveau en op omgevingsniveau op eenvoudige en complexe manieren op elkaar inwerkt en zo bedrijfsgroei beïnvloedt.

De complexiteit van het begrijpen van bedrijfsgroei en de determinanten ervan wordt versterkt door de diversiteit van kleine bedrijven en van de omgeving waarin ze

werken. Drijvende factoren achter en obstakels voor bedrijfsgroei verschillen ook van land tot land, vaak door verschillen in niveaus van economische ontwikkeling. Het is daarom belangrijk dat in de zoektocht om bedrijfsgroei te begrijpen rekening wordt gehouden met verschillen tussen regio's. Toch is het meeste onderzoek naar bedrijfsgroei uitgevoerd in westerse ontwikkelde landen, waardoor generalisatie van bevindingen naar andere omgevingen, zoals Afrikaanse ontwikkelingslanden, niet goed haalbaar is. De externe omgeving waarmee kleine bedrijven in westerse ontwikkelde landen te maken hebben verschilt immers sterk van die in Afrikaanse ontwikkelingslanden. Hoewel wordt erkend dat de aard van bedrijfsgroei en de determinanten ervan beïnvloed worden door context-specifieke factoren, is er relatief weinig bekend over het onderwerp bedrijfsgroei in Afrikaanse ontwikkelingslanden.

Dit proefschrift onderzoekt de meting van groei van kleine bedrijven en evalueert hoe factoren met betrekking tot de ondernemer de groei van kleine bedrijven beïnvloeden in de context van een Afrikaanse ontwikkelingsland: Zambia. Het proefschrift beoogt een bijdrage te leveren aan de beantwoording van de algemene vraag: hoe beïnvloeden ondernemers van kleine bedrijven de groei van hun bedrijven in ontwikkelingslanden? Deze vraag is relevant omdat het antwoord de prestaties van kleine bedrijven in Afrikaanse ontwikkelingslanden kan helpen te verbeteren. Om deze vraag te beantwoorden wordt een aantal factoren behandeld, in vier empirische hoofdstukken van dit proefschrift: startersmotivatie, persoonlijke welvaart, ondernemend gedrag, passie van ondernemers en alertheid van ondernemers.

In het eerste onderzoekproject, gepresenteerd in Hoofdstuk 2 van dit proefschrift, is de volgende onderzoeksvraag behandeld: wat is groei van kleine bedrijven in ontwikkelingslanden en hoe moet dit worden gemeten? Beantwoording van deze vraag

is nodig omdat het conceptualiseren en het meten van groei van kleine bedrijven problematisch blijft, vooral in niet-westerse omgevingen zoals ontwikkelingslanden. Dit komt vooral omdat groei van kleine bedrijven wordt beïnvloed door context-specifieke factoren, zoals het niveau van economische ontwikkeling van de regio waarin het bedrijf actief is. Daarom is het belangrijk dat, alvorens te onderzoeken hoe bedrijfsgroei beïnvloed wordt, te bestuderen wat bedrijfsgroei nou eigenlijk inhoudt en hoe dat kan worden gemeten. Bevindingen uit dit eerste onderzoeksproject geven aan dat de perceptie van de ondernemer van bedrijfsgroei in termen van aantal werknemers, omzet, activa, persoonlijke welvaart en inkoop de meest geschikte manieren zijn om groei van kleine bedrijven te meten in ontwikkelingslanden. Het gebruik van de perceptie van de ondernemer van bedrijfsgroei kan geschikt zijn in afwezigheid van nauwkeurige bronnen van objectieve gegevens, zoals vaak het geval is in ontwikkelingslanden. Veel kleine bedrijven in ontwikkelingslanden houden geen gedetailleerde boekhouding bij en wanneer ze dat al doen, dan zijn ze veelal niet bereid om dergelijke informatie aan derden te verstrekken. Verder zijn er in het algemeen geen betrouwbare secundaire bronnen van groei van kleine bedrijven in ontwikkelingslanden.

De rest van het proefschrift concentreerde zich op de vraag hoe persoonlijke factoren met betrekking tot de ondernemers de groei van hun kleine bedrijven beïnvloeden. In Hoofdstuk 3 is onderzocht hoe bedrijfsgroei zich vertaalt in de ontwikkeling van de persoonlijke welvaart van de ondernemers van kleine bedrijven. Hierbij gaat het om de volgende onderzoeksvraag: wat is de relatie tussen de groei van kleine bedrijven en de groei van persoonlijke welvaart van de ondernemers en hoe wordt deze relatie beïnvloed door de motivatie om een eigen bedrijf te starten? Onze bevindingen geven aan dat bedrijfsgroei een positief effect heeft op de ontwikkeling van de persoonlijke welvaart van de ondernemer. We vonden ook dat de ontwikkeling van

persoonlijke welvaart van ‘push-gemotiveerde ondernemers’ sterker was dan die van ‘pull-gemotiveerde ondernemers’ en die van ondernemers die werden gemotiveerd door een combinatie van ‘push factoren’ en ‘pull factoren’. Het is duidelijk dat er economische voordelen zijn bij het starten van een bedrijf. Deze bevindingen kunnen echter ook impliceren dat als de oprichting van een bedrijf voornamelijk wordt beïnvloed door ‘push factoren’, het bedrijf minder groeimogelijkheden heeft vanwege de snelheid waarmee de ondernemers waarde onttrekken aan het bedrijf, vergeleken met hun tegenhangers die worden gemotiveerd door ‘pull factoren’ en een combinatie van ‘push factoren’ en ‘pull factoren’.

De derde empirische studie (Hoofdstuk 4) richtte zich op de mate waarin ondernemend gedrag (‘entrepreneurial orientation’) de groei van het bedrijf beïnvloedt en de rol van de externe omgeving daarin. De onderzoeksvraag was: Hoe beïnvloedt ‘entrepreneurial orientation’ de groei van kleine bedrijven in ontwikkelingslanden en hoe beïnvloedt de externe omgeving deze relatie? Onze bevindingen tonen aan dat de groei van kleine bedrijven in ontwikkelingslanden aanzienlijk wordt beïnvloed door slechts een van de drie dimensies van ‘entrepreneurial orientation’, te weten pro-activiteit, terwijl het nemen van risico's en de mate van innovativiteit geen significant effect hadden op de bedrijfsgroei. In tegenstelling tot onze verwachtingen vond de studie ook geen bewijs voor een modererend effect van de externe omgeving op de relatie tussen ‘entrepreneurial orientation’ en bedrijfsgroei in ontwikkelingslanden.

In de laatste empirische studie, gepresenteerd in Hoofdstuk 5, verschoof onze aandacht naar de vraag hoe passie en alertheid van ondernemers de groei van hun bedrijven kunnen beïnvloeden. De onderzoeksvraag is als volgt geformuleerd: wat is de relatie tussen passie van de ondernemer en bedrijfsgroei en hoe wordt deze relatie

beïnvloed door alertheid van de ondernemer? Passie en alertheid, die gerelateerd zijn aan respectievelijk de emoties en de cognitie van de ondernemer, worden gebruikt als basis om uit te leggen waarom sommige ondernemers succesvoller zijn dan andere ondernemers. We namen dit perspectief omdat recent onderzoek wees op het belang van deze focus. De bevindingen in dit onderzoek brachten aan het licht dat alleen passie van de ondernemer voor ontwikkeling een significant direct positief effect op de bedrijfsgroei heeft. Verder ontdekten we ook dat passie van de ondernemer voor ontwikkeling een indirect effect heeft, via alertheid van de ondernemer, op bedrijfsgroei.

Gezamenlijk dragen de vier empirische studies bij aan het brede onderzoek naar de relatie tussen variabelen op individueel niveau en bedrijfsmaatstaven voor zakelijk succes. Dit proefschrift verrijkt het begrip van hoe variabelen met betrekking tot startersmotieven, ondernemersgedrag, passie, alertheid en acties van individuele ondernemers uiteindelijk verschillende aspecten van bedrijfsgroei beïnvloeden. Ook laat dit proefschrift zien dat de groei van het bedrijf van invloed is op de persoonlijke welvaart van ondernemers.